

Prosessrettferdighet

Lærdom fra krevende studentsaker

Illustrasjon: Privat foto av måleri av ukjent kunstnar. Frå Københavns Universitet

Lene Loy, studentombud v/ HVL og HVO

Hanne Winther Martinusen, studentombud v/ UiB, NHH, BAS og Fagskulen Vestland

Rolle og mandat

En «seende fru Justitia»
(uten sverd)

› Studentombudets mandat – utdrag:

«Studentombudet skal påse at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt.»

§ 10-8. Studentombud

Endringer

Forarbeider

Universiteter og høyskoler skal sørge for at alle studentene har tilgang til et studentombud.

Studentombudet skal gi studenter råd og hjelp i saker som er knyttet til studiesituasjonen, og bidra til å ivareta studentenes rettssikkerhet overfor institusjonen.

Studentombudet kan ikke instrueres i sitt virke. Studentombudet kan selv bestemme om ombudet skal bistå en student i en sak. Studentombudet har ikke selv myndighet til å avgjøre saker.

Studentombudet har taushetsplikt om opplysninger om noens personlige forhold som ombudet får kjennskap til i forbindelse med arbeidet sitt. Forvaltningsloven §§ 13 til 13 e og 13 g gjelder tilsvarende.

Våre tanker om hva vi bør snakke mer om

Tilgjengelighet

Prosessrettferdighet

- Vennlig kommunikasjon
- Åpenhet, ærlighet
- Kunsten å si unnskyld og innrømme feil
- Bruk av meklingslignende verktøy i kommunikasjonen
- Særlig om møteinnkalling og møtegjennomføring

Behov for endringer i rettstenkningen?

«The noble art of losing face, will someday save the human race» (Piet Hein)

Hvorfor er prosessrettferdighet viktig

Opplevelse av rettferdighet og respekt

Reduserer stress og frustrasjon

Tillit til systemet

Motiverende effekt

Forebygger langvarige konflikter

Bedrer relasjoner

Bedrer arbeidsmiljø og læringsmiljø

Øker kvaliteten på beslutningene

Mindre tidsforbruk, færre klager

Bedre omdømme

Beslutningsprosessen

Å bli hørt

Nøytralitet

Det mellommenneskelige

Tillit

Respekt

Tradisjonell konflikthåndtering	Konstruktiv (refleksiv) konflikthåndtering
Konflikter = noe negativt som må overvinnes	Konflikter er et livsvilkår. Om de er positive eller negative, er avhengig av måten de håndteres på
Partene er motparter	Partene står i en felles konflikt, og er gjensidig avhengig av hverandre
En objektiv sannhet	Sannheten er dynamisk, avhengig av ståsted/verdensbilde
Fokus på resultatet	Fokus på problemforståelse og prosess
Vinn-tap	Vinn-vinn
En utenforstående kan avgjøre konflikten	Partene er selv deltakende og aktive
Sanksjonsbruk gjennom makt og tvang	Tillit til at partene selv kan finne gode løsninger

Eksempler

- Si fra-saker - både en aktivitet og omsorgsplikt
- Varsel om fare for stryk i praksis
- Tilrettelegging - aktiv dialog med studenten
- Frist er frist - konsekvensene av en streng regelfortolkning
- Fuskesaker
- Skikkethet
- Utforming av tvilsmeldinger
- Studenter bør få informasjon om studentombud/mulighet til å ha med en støtteperson.

Stopp opp og vær til stede

- Presenter din rolle og etabler en felles forståelse av grunnlaget og rammene for samtalen
- Vær lydhør og nysgjerrig, gjem vekk irritasjon (overhold de øvrige normene for samarbeid)
- *Jeg kan se at du er frustrert over noe ...*
- *Hva kan jeg hjelpe deg med?*

Lytt, oppsummer og spør

- Undersøkelse gjennom spørsmål og oppsummeringer omkring innhold og prosess.
- Drøfting av innhold, mulige løsninger og videre prosess for saken
- *Hva er viktig for deg?*
- *Hva vil du oppnå?*
- *Hvilke muligheter ser du for andre løsninger?*
- *Hvordan kommer vi videre herfra på en god måte?*
- *Har du noen spørsmål til meg?*

Lag en avtale og si takk!

- Avrund med en felles forståelse og gjør avtaler om videre håndtering av saken.
- *Jeg vil kort oppsummere hva vi har snakket om ...*
- *Kan vi avtale at jeg ... og du ...*
- *Er det noe som mangler, som vi ikke har snakket om?*
- *Jeg vil komme tilbake til deg/Du kan kontakte meg ...*
- *Takk for samtalen!*